

KWALITEITSVOL

P E D A G O G I S C H C O A C H E N

Professor Jochen Devlieghere

Centrum voor Pedagogische Studies naar Early Childhood

Education and Care

Leerstoel Kinderopvang

Universiteit Gent (BE)

www.opvoedendoenwesamen.be

@opvoedendoenwesamen

15.01.2026 - Utrecht, Nederland

Om mee van start te gaan.

Onderscheid tussen structurele kwaliteit en
proceskwaliteit in de kinderopvang

CPD is element van structurele kwaliteit, met
impact op proceskwaliteit

Pedagogische coaching is een onderdeel van CPD,
en daarvoor element van structurele kwaliteit, met
impact op proceskwaliteit

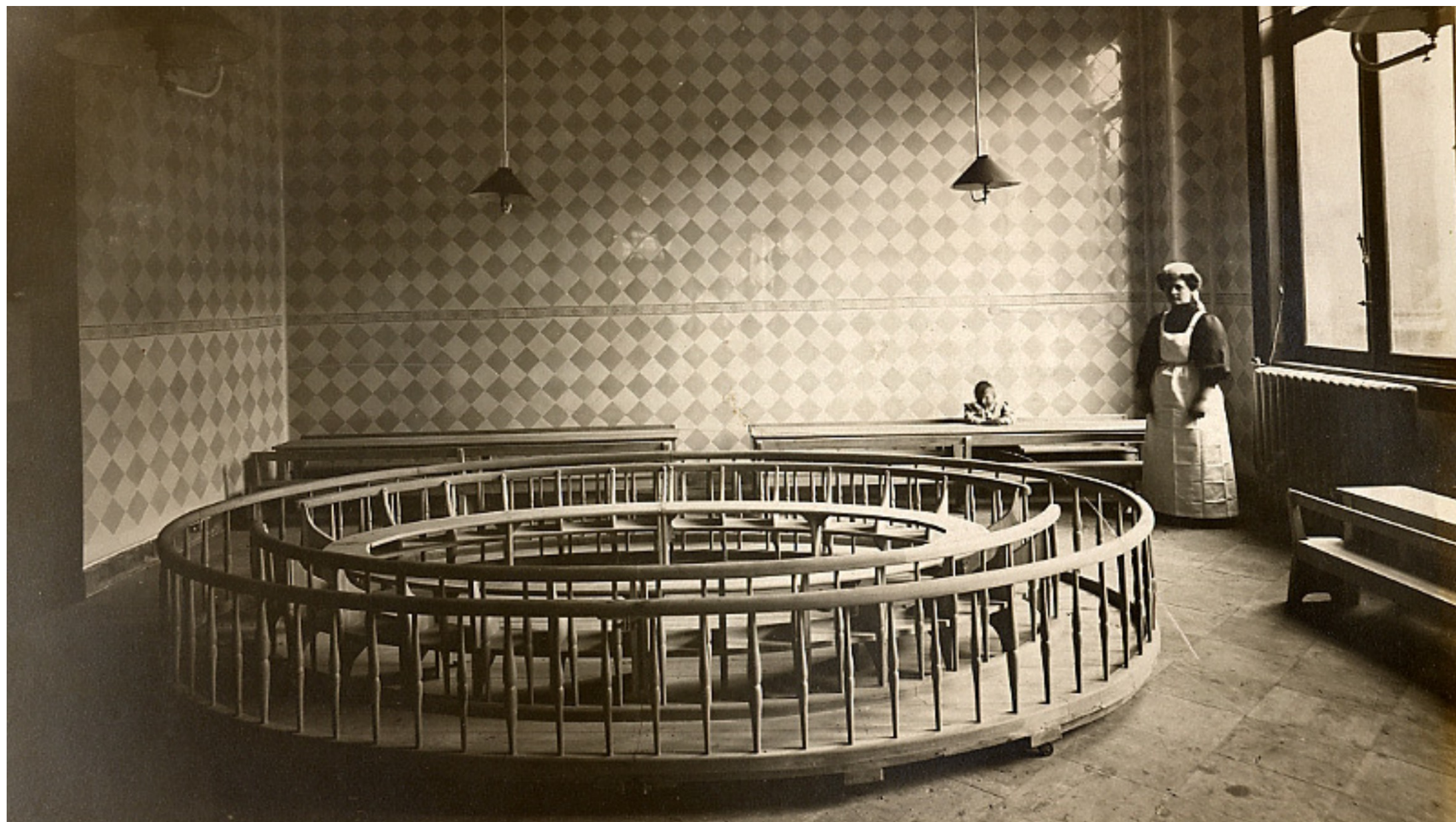

Pedagogische coaching is, onder meer in Vlaanderen, nog onderbelicht, en dat kent vooral historische redenen.

Eind 19de eeuw

Gang van zaken bestaat uit een doorgeefluik, het meten van temperatuur, het baden van kinderen, het verwijderen van de 'thuisbediende' en het aandoen van crèche-gewaad.

De centrale idee is vooral om geen verbinding tussen het thuismilieu en de kinderopvang te maken

De kinderopvang is een noodzakelijk kwaad en dat blijft zo tot begin de jaren 1970.

Actuele aandacht voor coaching
roept vragen op naar werkzame
factoren en effecten?

Umbrella review

Centrale vraag

Welke zijn de werkzame factoren van pedagogische coaching in de kinderopvang?

Data (13 studies)

6 systematische reviews
6 meta-analyses
1 gecombineerde reviews

Status

In review

Coaching werkt

Coaching draagt bij tot kwaliteitsverhoging op niveau van:

Interactie tussen professionals en kinderen:

- Versterkt inspelen op signalen van kinderen (betere balans tussen al dan niet tussen komen)
- Verhoogd aanbod emotionele ondersteuning

Inrichting van de speel-en leer omgeving:

- Verhoogde taalrijke omgeving (open vragen)
- Verbeterde hoekenwerking en ruimte voor exploratie

Pedagogische visie-ontwikkeling:

- Versterking van spelgerichte benadering
- Bewustzijn van belang van exploratie en faciliteren van spel en leeromgeving (modelleren)

Coaching werkt

Coaching draagt bij tot ontwikkeling van professionals

Kennisontwikkeling bij professionals:

- Toename van vakinhoudelijke kennis op gebied van taal
- Toename van procedurele kennis op gebied van didactiek
- Toename is echter klein, maar significant

Handelingsbekwaamheid bij professionals:

- Vertaling van kennis naar handeling door coaching zorgt voor doelgerichter en doordachter pedagogisch handelen
- Versterkt zelfvertrouwen en gevoel van actorschap (agency)

Maar onder bepaalde voorwaarden

In situ coaching

Pedagogische coaching werkt wanneer:

1. Professionals actoren van verandering zijn;
2. Er in de dagelijkse realiteit gecoacht wordt;
3. Er een bredere ondersteunende visie op organisatieniveau is;
4. De inhoud aansluit bij specifieke aspecten die de professional belangrijk acht.

Maar onder bepaalde voorwaarden

Vertrouwen, Veiligheid, Verandering

Pedagogische coaching werkt wanneer:

1. Een coach een omgeving kan creëren waarin onzekerheden gedeeld kunnen worden met elkaar;
2. Er veranderingsbereidheid en motivatie is bij professionals;
3. Er sprake is van co-creatie en geen 'banking-concept'.

Maar onder bepaalde voorwaarden

Duurtijd

Pedagogische coaching werkt wanneer:

1. De duur aangepast is aan de doelen van het coachingstraject (geen ideaal scenario);
2. Ze langer dan 1 jaar duren in het geval van verbeterings- en ontwikkelingstrajecten (aanleren van taal, academische vaardigheden);

Maar onder bepaalde voorwaarden

Reflectiviteit en interactiviteit

Pedagogische coaching werkt wanneer:

1. Er naast coaching ook andere vormen van professionele ontwikkeling plaats kunnen vinden zoals online modules (integratie werken)
2. Er gebruikt wordt gemaakt van een cyclus van observatie (video), modelleren van vaardigheden en feedback geven en ontvangen;
3. Er steeds ruimte is voor reflectie, inter- en supervisie.

Pedagogische coaching is geen methode, maar een doordacht leerproces. Ze werkt wanneer ze ingebed is in de dagelijkse praktijk, gedragen wordt door professionals en organisaties, en ruimte creëert voor reflectie, interactie en eigenaarschap.

De vraag is dus niet of coaching werkt, maar hoe we haar zo ontwerpen dat ze kwaliteitsvol kan werken met impact op kinderen, professionals en ons kwaliteitsdenken."

Dank u wel.

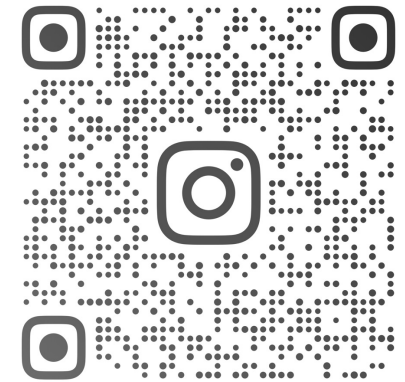
Professor Jochen Devlieghere

Centrum voor Pedagogische Studies naar
Early Childhood Education and Care

Leerstoel Kinderopvang

Universiteit Gent (BE)

Universiteit Utrecht
Utrecht, Nederland

OPVOEDENDOENWESAMEN

Opvoeden doen we samen

www.opvoedendoenwesamen.be

www.leerstoealkinderopvang.be

Jochen.Devlieghere@UGent.be